

Pääsiäiskauden neljännen viikon torstai

Kristus nousi kuolleista!

Päivän epistola

(Ap.t. 10: 34 – 43)

”Niinä päivinä Pietari rupesi puhumaan. Hän sanoi: ”Nyt minä todella käsitan, ettei Jumala erottele ihmisiä. Hän hyväksyy jokaisen, joka pelkää häntä ja noudattaa hänen tahtoaan, kuului tämä mihin kansaan tahansa. Hän lähetti Israelin kansalle sanansa, ilmoitti hyvän sanoman rauhasta, jonka Jeesus Kristus on tuonut – hän, joka on kaikkien Herra. Te tiedätte, mitä on tapahtunut ensin Galileassa ja sitten kaikkialla Juudeassa sen jälkeen kun Johannes saarnasi ja kastoi. Te olette kuulleet Jeesuksesta, nasaretilaisesta, jonka Jumala voiteli Pyhällä Hengellä ja voimalla. Hän kulki ympäri maata, teki hyvää ja paransi kaikki jotka olivat joutuneet Paholaisen valtaan, sillä Jumala oli hänen kanssaan. Tämän me voimme vahvistaa todeksi, kaiken tämän, minkä hän teki Juudean maassa ja Jerusalemissa. Hänet he ripustivat ristinpuuhun ja surmasivat, mutta Jumala herätti hänet kolmantena päivänä ja antoi hänen ilmestyä – ei kaikelle kansalle, vaan todistajille, jotka Jumala oli ennalta valinnut, meille, jotka söimme ja joimme hänen kanssaan sen jälkeen kun hän oli noussut kuolleista. Hän käski meidän saarnata kansalle ja todistaa, että juuri hänet Jumala on asettanut elävien ja kuolleiden tuomariksi. Hänestä kaikki profeetat todistavat, että jokainen, joka uskoo häneen, saa hänen nimensä voimasta syntinsä anteeksi.”

Olemme takaisin Corneliuksen kodissa, jossa Pietari piti tämän puheen. Puheen alussa Pietari tuo esille lähetystyön koko maailmalle: ”Hän hyväksyy jokaisen, joka pelkää häntä ja noudattaa hänen tahtoaan, kuului tämä mihin kansaan tahansa.” Tässä mainitaan myös Jumalan pelkääminen. Tällä ei tarkoiteta suurta kauhun tunnetta vaan syvää kunnioitusta ja rakkautta Häntä kohtaan, ja joka johdattaa Hänen tahtonsa toteuttamiseen. Kyse ei ole yhdestä ainoasta hetkestä, jolloin Jumala hyväksyy meidät, vaan meidän toiminnastamme, joka jatkuu edelleen. Jumala hyväksyy ne, jotka toimivat Hänen tahtonsa mukaisesti. Kyse ei siis ole vain uskosta vaan myös toiminnasta.

”Hän lähetti Israelin kansalle sanansa” voi merkitä kahta asiaa: toisaalta se voi viitata Jumalan opetukseen, jonka profeetat ja viime kädessä Jeesus toivat kansalle, toisaalta sillä voidaan viitata itse Jeesukseen, sillä Hän on Sana. ”Ilmoitti hyvän sanoman (evangeliumin) rauhasta” merkitsee elämistä Jumalan kanssa. Mikään ei erota meitä Hänestä, ja tämä merkitsee pelastusta. ”Hän, joka on kaikkien Herra” on uskontunnustus. Pietarin sanojen takana voi olla Jesajan profetia: ”Hän ilmoittaa rauhan tulon, tuo suuren ilosanoman, hän tuo pelastuksen sanoman” (52: 7) ja ”Herran henki on minun ylläni, sillä hän on voidellut minut. Hän on lähettänyt minut ilmoittamaan köyhille hyvän sanoman.” (61:1). Tuo jälkimmäinen lainaus vaikuttaa myös tässä tekstissä: ”Te olette kuulleet Jeesuksesta,

nasaretilaisesta, jonka Jumala voiteli Pyhällä Hengellä.” Tarkennuksena on todettava, että Jeesuksen ihmisyys voideltiin Pyhällä Hengellä. Pyhän Kolminaisuuden jäsenenä Hän toimii aina Pyhän Hengen kanssa.

”Hän kulki ympäri maata, teki hyvää ja paransi kaikki jotka olivat joutuneet Paholaisen valtaan.” Tässä Luukas korostaa, että Jeesuksen parannustoiminta kohdistui ihmisten vapauttamiseen pahan hengen vallasta.

Apostolien tehtävä on vahvistaa todeksi Jeesuksen maanpäällinen toiminta. ”Hänet he ripustivat ristipuulle ja surmasivat, mutta Jumala herätti hänet kolmantena päivänä” kertoo Jeesuksen kuoleman ja sen, että Jeesus ei itse herättänyt itseään, vaan sen teki Jumala Isä. Uhri oli siis todellinen, ei näennäinen tai väliaikainen. ”ja antoi hänen ilmestyä – ei kaikelle kansalle, vaan todistajille, jotka Jumala oli ennalta valinnut.” Ylösnoussut Jeesus Kristus ilmestyi valituille sen takia, että Hän avaisi heidän silmänsä ymmärtämään kirjoituksia (Luuk. 24: 31, 45). Tässä kohdassa Luukas painottaa Jeesuksen ylösnousemusta enemmän kuin Hänen kuolemaansa.

Pietarin puheen ja samalla alkavan lähetystyön peruste on: ”Hän käski meidän saarnata kansalle ja todistaa, että juuri hänet Jumala on asettanut elävien ja kuolleiden tuomariksi.” Tätä samaa sanomaa Kirkko vie eteenpäin tänäkin päivänä julistaen, että Jeesus on Messias eli Kristus ja ”että jokainen, joka uskoo häneen saa hänen nimensä voimasta syntinsä anteeksi”.

Synti on vaikea määritellä. Jos pyrkisimme luetteloimaan, mikä kaikki on syntiä, niin luettelolla ei olisi loppua. Yksinkertaistaen syntiä on mikä tahansa asia, joka erottaa meidät Jumalasta. Näin ollen synnin anteeksi saaminen merkitsee sitä, että synti ei enää erota meitä Jumalasta. Anteeksisaaminen edellyttää mielenmuutosta, kääntymystä, katumusta. Tämä on ensimmäinen asia, minkä Jeesus esitti julkisen toimintansa alussa (Matt. 4: 17, Mark. 1: 15).

Pietarin puheessa näkyy hyvin, miten Jeesuksen julistus leviää. Ensin se osoitettiin Israelille, sitten pienelle joukolle todistajia. Mutta sen kohteena on lopulta koko maailma, siis myös pakanat. Hänessä toteutuu Vanhan testamentin profeettojen ennustukset.

Päivän evankeliumi

(Joh. 8: 12 – 20)

”Herra sanoi luokseen tulleille juutalaisille: Minä olen maailman valo. Se, joka seuraa minua, ei kulje pimeässä, vaan

hänellä on elämän valo.” Fariseukset sanoivat hänelle: ”Sinä todistat itse itsestäsi, ei sinun todistuksesi ole pätevä.” Jeesus vastasi: ”Vaikka minä todistankin itsestäni, todistukseni on pätevä, sillä minä tiedän, mistä olen tullut ja minne menen. Te sitä vastoin ette tiedä, mistä minä tulen ja minne menen. Te tuomitsette niin kuin ihmiset ainakin, minä en tuomitse ketään. Ja jos tuomitsenkin, minun tuomioni on pätevä, sillä minä en ole yksin, vaan kanssani on Isä, joka on minut lähettänyt. Sanotaanhan teidän laissannekin, että kahden todistajan todistus pätee. Minä todistan itsestäni, ja minusta todistaa myös Isä, joka on minut lähettänyt.” ”Missä sinun isäsi on?” he kysyivät. Jeesus vastasi: ”Te ette tunne minua, ettekä Isääni. Jos tuntisitte minut, tuntisitte myös Isäni.” Tämän Jeesus puhui opettaessaan kansaa temppelialueella uhriarkun luona. Kukaan ei ottanut häntä kiinni, sillä hänen hetkensä ei ollut vielä tullut.”

Vanhan testamentin deuterokanonisessa (Salomonin) Viisauden kirjassa kuvataan viisautta, joka ”on iankaikkisen valkeuden heijastus ja Jumalan voimavaikutuksen tahraton kuvastin ja hänen hyvytensä kuva” (Viisaus 7: 26). Juutalaisessa perinteessä valoa pidettiin pelastuksen kuvana (Jes. 9: 1 - 2; 42: 6 - 7; 60: 19 – 20). Ihmisten tuli valita valon ja pimeyden välillä (Jer. 21: 8; 5. Moos. 30: 15; myös Qumranin teksteissä).

Lehtimajanjuhlan ensimmäisenä yönä Jerusalemin temppelin naisten piha valaistiin neljällä suurella lampulla. Voi olla, että tämä on se tilanne tai tausta, mikä sai Jeesuksen julistamaan, että Hän on ”maailman valo”. Voidaan ajatella, että Jeesuksessa tämän juhlan aihe ruumiillistuu: ”Minä olen maailman valo”. Temppelin lamppujen käytännöllinen tehtävä oli valaista, mutta samalla ne ilmaisivat elämän ja Jumalan valon ihmisille.

Valon teema on ollut läsnä Johanneksen evankeliumissa alusta alkaen. ”Hänessä oli elämä ja elämä oli ihmisten valo. Valo loistaa pimeydessä, pimeys ei ole saanut sitä valtaansa” (Joh. 1: 4 – 5) ja ”Todellinen valo, joka valaisee jokaisen ihmisen, oli tulossa maailmaan.” ovat katkelmia pääsiäisyön evankeliumista. Niissä valo ja elämä tuodaan yhteen, Jumala on ihmisten valo, Jumala on ihmisten elämä, elämänantaja. Jeesus on se, joka antaa valon, siis elämän. Pimeys on valon vastakohta ja kertoo kuolemasta, nyt se pitää ymmärtää poistumisena elämästä, siis Jumalasta. Pimeys on jotakin, missä ei ole Jumalaa. Jeesuksen tuleminen maailmaan jakaa ihmiset niihin, jotka etsivät valoa tai eivät etsi valoa, se on Jumalaa.

Jeesuksen tehtävä oli tuoda maailmaan pelastus, ei tuomita sitä. Jos ihminen uskoo Jeesukseen, häntä ei tuomita. Tuomio tulee siitä, että pahojen tekojen tähden ihmiset valitsevat valon sijasta pimeyden. Pahaa tekevä kaihtaa valoa, etteivät hänen tekonsa paljastuisi. Totuutta noudattava tulee valoon, jotta kävisi ilmi, että hänen tekonsa ovat lähtöisin Jumalasta (vertaa Joh. 3: 16 – 21).

Fariseukset koettivat torjua Jeesuksen opetuksen toteamalla, ettei omasta itsestään annettu todistus ole pätevä. Jeesus toteaa, että kirjoitusten mukaan ”kahden todistajan todistus pätee” (5. Moos. 17: 6,

19: 15). Nyt Jeesus todistaa itsestään ja sen lisäksi Jumala Isä todistaa Jeesuksesta. Lain vaatimus tulee täyteen, todistajia on kaksi. Tämän tekstin ulkopuolelta voidaan vielä tuoda kaksi todistajaa, jotka eivät ole ihmisiä, mutta jotka todistavat siitä, kuka Jeesus on. Ne ovat Jeesuksen teot, jotka todistavat Hänestä sekä profeettojen kirjoitukset, jotka kertovat maailmaan tulevasta Messiaasta.

Nykyinen suomennos ”Minä todistan itsestäni” ei kerro sitä, mitä kertoo alkuperäinen teksti. Vanhemmat suomennokset tuovat ajatuksen selvästi esille: ”Minä olen se, joka todistan itsestäni”. Siinä on ns. ”tetragrammaton” eli suomeksi ”nelikirjaiminen”: YHWH. Tämä on Vanhan testamentin käyttämä Jumalan nimi, mistä puuttuvat vokaalit, jotka lukija tiesi mielessään lisätä, suomalaisessa muodossa sana on Jahve. Kirkon käsityksen mukaan Jeesus ilmaisee tässä itsensä Jumalana.

Fariseusten ironinen kysymys pyrkii mitätöimään Jeesuksen sanat: ”Missä sinun isäsi on?” Isän todistusta eivät kuule ne, jotka eivät kuule Isää Jeesuksen sanoissa. Vain tuntemalla Poika voidaan tuntea Isä.

”Minä en tuomitse ketään” tarkoittaa Jeesuksen ensimmäistä tuloa maailmaan, siis sitä, mikä tapahtui Palestiinassa noin 2000 vuotta sitten. ”Ja jos tuomitsenkin” viittaa tulevaisuuteen, Jeesuksen toiseen tulemiseen, tuomion päivään. ”Minun tuomioni on pätevä.” Mikä on Jeesuksen tehtävä? Pelastaa maailma. Ei tuomita sitä. Käytännössä ihminen itse tuomitsee itsensä omalla toiminnallaan. Onko hän Jumalan yhteydessä? Haluaako tai hyväksyykö hän Jumalan armon? Isä on antanut Pojalle tuomiovallan, mutta Poika ei toimi yksin vaan yhdessä Isän kanssa. Pojan tuomio on sama kuin Isän tuomio ja Isän tuomio on sama kuin Pojan tuomio. Muistakaamme, että tuomio voi olla langettava tai vapauttava.

Jeesus puhui ”temppelialueella uhriarkun luona”. Kaikkiaan näitä paikkoja, minne juutalaiset voivat antaa lahjoituksiaan tai maksaa temppelivero, oli naisten pihalla kolmetoista kappaletta.

”Kukaan ei ottanut häntä kiinni, sillä hänen hetkensä ei ollut vielä tullut.” Hetki oli tuleva sitten, kun oli aika toteuttaa pelastussuunnitelma. Se hetki on Kristuksen vapaaehtoinen kuolema maailman elämän puolesta.